

Ҳадис дарси (80-дарс). Уммати даъват ва уммати ижобат

15:34 / 08.04.2020 6075

????? ?????. ????????????. ?????? ?????? ????????. ??????

???????????. ??? ?????. ?????? ?????? ?????: ????????????

???????. ??????????. ??????????. ??? ?????? ??? ???????.

????? ?????. ??????????. ??????????. ?????? ????????. ??????

?????????????. ?????? ?????? ?????? ?????? ???????????.

?????????. ??????????. ?????? ?????? ?????? ?????? ??????

?????????. ??????????. ??????????. ?????? ?????? ?????? ?????..

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Мұхаммаднинг жони Унинг қўлида бўлган Зот билан қасамки, ушбу умматдан бирортаси – яхудийсими, насронийсими, менинг ҳақимда эшитсаю, сўнgra менга юборилган нарсага иймон келтирмай ўлиб кетса, албатта, дўзах эгаларидан бўлади», дедилар».

Муслим ривоят қилган.

Шарҳ: Муаллиф раҳматуллоҳи алайҳининг бу ҳадисни Аллоҳ фақат Ислом дининигина қабул қилиши ҳақидаги фаслда келтиришларининг сабаби очик-ойдин кўриниб турибди.

Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ушбу ҳадисни **«Мұхаммаднинг жони Унинг қўлида бўлган Зот билан қасамки»** деб, Аллоҳ таоло билан қасам ичиб, бошламоқдалар. Шунинг ўзи ҳадисда келадиган гап ўта аҳамиятли эканлигини кўрсатади. Чунки Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам оддий нарсаларга Аллоҳ таоло билан қасам ичмайдилар.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг **«ушбу умматдан»** деган ибораларини тушунишимиз учун бир оз изоҳ лозим бўлади.

«Уммат» Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга нисбатан иккига бўлинади.

Биринчиси – умумий маънодаги уммат. Бу уммат «Уммати даъват», яъни Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даъватлари қаратилган уммат дейилади. Бу уммат ер юзининг барча аҳолисидир, чунки Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даъватлари ер юзининг барча аҳолисига қаратилган.

Иккинчиси – хос маънодаги уммат. Бу уммат «Уммати ижобат», яъни Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даъватларига ижобат қилган, дийнларини қабул қилган уммат, дейилади. Булар ер юзидаги барча мусулмонлардир.

Ушбу ҳадиси шарифда гап «Уммати даъват» – бутун ер юзи аҳолиси ҳақида кетмоқда. Демак, ер юзида ким Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳақларида, у кишининг динлари ҳақида эшитса, унга Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга иймон келтириб, Ислом динига кириш лозим бўлади. Агар кирмаса, кофир бўлади, дўзахга тушади.

Ҳадисда «**яҳудийсими, насронийсими**» деб, икки динга мансуб бўлган қавмлар алоҳида зикр қилинишининг ҳам сабаби бор. Ушбу ҳадис айтилган пайтда яхудийлик ва насронийлик ер юзидаги илоҳий таълимот асосидаги динлар эди. Аллоҳ таоло уларнинг қавмига Мусо ва Ийсо алайҳиссаломларни пайғамбар қилиб юборган, Таврот ва Инжил китобларини туширган эди. Бу қавмлар аҳли китоб деб аталади. Уларга алоҳида муносабатда бўлинади, чунки уларнинг ер юзидаги бошқа дин аҳлларидан фарқи бор. Бошқа динларнинг илоҳий, самовий дийн эканлиги маълум эмас. Аллоҳ таоло уларга пайғамбар юборгани, китоб туширгани ҳам аниқ эмас. Модомики яхудий ва насроний қавмлар Мұҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳақларида әшитганларида иймон келтиришлари лозим экан, динларининг самовий эканлиги маълум бўлмаган, умуман дини йўқ ёки сохта динларга эътиқод қилиб юрганларнинг иймон келтириши лозимлиги турган гап.

Яхудий дини самовий дин бўлган. Аллоҳ таоло Мусо ва Ҳорун алайҳиссаломларни бу диннинг пайғамбарлари қилиб юборган. Тавротни ўша диннинг муқаддас китоби қилиб туширган. Шу билан бирга, бу дин вақтинчалик эканлигини, кейин яна бошқа дин келишини айтган. Нихоят, Мұҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Ислом дини билан келишлари ҳақида ҳам башорат берган.

Аллоҳ таоло Ийсо алайҳиссаломни пайғамбар қилиб юбориб, у зотга Инжилни тушириши билан яхудий дини ва Таврот китоби амалдан қолди. Аммо бу диндан фойда олиб турган бошлиқлар бу ҳақиқатни эътироф қилмадилар. Ийсо алайҳиссаломга иймон келтириш ўрнига у зотга душманлик қилдилар, «Тавротда башорати берилган пайғамбар бу эмас, бошқа», дедилар.

Ийсо алайҳиссаломга иймон келтириб, масийхий, яъни насроний бўлганлар у кишининг шариатларига, Инжилга амал қилиб юрдилар. Вақт ўтиши билан динни ва Инжилни бузсалар ҳам, барибир ўзларини «Насроний» деб, «Инжил аҳли» деб юрдилар. Аллоҳ таоло уларга ҳам Мұҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Ислом дини билан келишлари ҳақида башорат берган эди. Бу ҳақда алоҳида китоблар ҳам ёзилган. Кези келганда, Аллоҳ хоҳласа, бу тўғрида батафсил гапирамиз.

Вақти-соати келгач, Аллоҳ таоло Ўзининг ҳақ ваъдасига вафо қилиб, Ўзи башорат берган сўнгги Расули – Мұҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни охирги ва мукаммал дин – Ислом дини ила бутун башариятга пайғамбар этиб юборди. Насроний дини ҳам, Инжил ҳам амалдан қолди. Ўзини билган

яҳудий ва насронийлар Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг хабарларини эшитишлари билан у зотга иймон келтириб, мусулмон бўлдилар. Кўпчилик эса яна нотўғри таъвилга ўтиб, «Таврот ва Инжилда башорати берилган пайғамбар бошқа» деб, иймон келтирмади.

Демак, Исломнинг оламийлиги ва Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ер юзининг барча аҳолисига пайғамбарликларининг маъноси шу. Шунинг учун ҳам, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳадиси шарифда:

«Ушбу умматдан бирортаси – яҳудийсими, насронийсими менинг ҳақимда эшитсаю, сўнгра менга юборилган нарсага иймон келтирмай ўлиб кетса, албатта, дўзах эгаларидан бўлади», дедилар.

Шунга биноан ер юзи аҳолисидан кимга Ислом чақириғи етса, мусулмон бўлмоғи лозим. Исломни қабул қилмаса, кофир бўлади ва дўзахга тушади.

Ислом чақириғи етмаган кишилар эса «фитрат аҳли» дейилади. Чақириқ етмагани учун уларни кофир деб ҳукм чиқарилмайди, дўзахга тушишлари ҳақида ҳам ҳукм қилинмайди. Улар фитрат аҳли деб номланадилар ва қиёматда бошқа жонзотлар қатори тупроққа қоришиб кетадилар.

Аллоҳга ҳамду санолар бўлсинки, бизларни Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг уммати ижобатидан бўлишга муюссар қилди. Юртларимизни қадимдан Ислом нури ила мунаvvар айлади. Халқларимизни чин мухлис мусулмонлардан қилиб, Ислом учун хизмат қилган машҳур халқлардан қилди. Халқимиздан чиқсан уламоларни Ислом оламининг пешқадам уламоларидан қилди. Ушбу китобда ҳазрати Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳадисларини ўрганар эканмиз, деярли ҳар бир ҳадисда Бухорий, Насаий, Термизий каби имомларимизнинг хизматлари борлигига гувоҳ бўлиб, фахрланиб турибмиз.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдаларни такрорлашнинг ҳожати йўқ. Фақат ўрганиш, тушуниб етиш ва уларга амал қилишимиз керак. Биз ҳақ йўлда, ҳақ динда эканлигимизни англаб етишимиз ва бу ҳақиқатни билганимизча бошқа кишиларга ҳам англатишимиз лозим.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобидан